

Поворотна фінансова допомога: визначення, договір, обмеження.

Відповідно до п. 14.1.257 Податкового кодексу України, поворотна фінансова допомога-це сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування відсотків або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та яка є обов'язковою до повернення.

Згідно ст. 1046 Цивільного кодексу за договором позики одна сторона (позикодавець) передає у власність іншій стороні (позичальнику) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду і такої ж якості.

Договір позики повинен складатись у письмовій формі, якщо позикодавцем виступає юридична особа незалежно від суми.

Будь-який суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа - підприємець, фізична особа) має право надавати поворотну фінансову допомогу.

Оподаткування поворотної фінансової допомоги платником податку на прибуток.

Відповідно до нового Податкового кодексу України, об'єкт обкладення податком на прибуток розраховують, коригуючи фінансовий результат до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності згідно з П(с)БО на різниці, які виникають.

Різниці, які коригуватимуть фінансовий результат – це амортизаційні різниці, різниці,

що виникають під час формування резервів (забезпечень), різниці, які виникають під час здійснення фінансових операцій згідно пп. 134.1.1. ПКУ.

Поворотна фінансова допомога є позикою, відповідно до ст. 1046 Цивільного кодексу України, а порядок бухгалтерського обліку позики залежить від строку її надання згідно п.6 П(с)БО 11 «Зобов'язання». Якщо повернення позики передбачено не пізніше ніж через 12 місяців із моменту отримання, то її обліковують у складі поточних (короткострокових) зобов'язань, а коли строк погашення позики понад 12 місяців — у складі довгострокових зобов'язань.

У Податковому кодексі України немає ні правил щодо обліку поворотної фінансової допомоги, ні коригувань щодо таких операцій. Залишилось тільки визначення поворотної фінансової допомоги, визначеної пп.14.1.257 ПКУ.

Як відомо, під час отримання чи повернення поворотної фінансової допомоги не виникає дохід чи витрати.

Отже, поворотна фінансова допомога позначається на об'єкті обкладення податком на прибуток, який розраховуватиметься із фінансового результату, відкоригованого на різниці, так як буде відображена у бухгалтерському обліку.

Як оподатковується поворотна фінансова допомога у платника єдиного податку?

Якщо отримувачем поворотної фінансової допомоги є особа, яка перебуває на **спрощеній системі оподаткування**, то згідно з частиною 3 пункту 292.11 Податкового кодексу до складу доходу платника єдиного податку не включаються суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання, та суми кредитів.

Відповідно, якщо **поворотна фінансова допомога** залишається неповернутою після

закінчення 12 календарних місяців з дня її отримання, вона включається до складу доходу платника єдиного податку. При цьому, для коригування доходу, у випадку повернення фінансової допомоги у майбутньому, у Податковому кодексі немає підстав

Як оподатковується поворотна фінансова допомога у підприємця на загальній системі оподаткування?

Загальним оподаткованим доходом підприємця на загальній системі оподаткування є виручка у грошовій та не грошовій формі.

Згідно із підпунктом 165.1.31 статті 165 Податкового кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається основна сума поворотної фінансової допомоги, наданої платником податку іншим особам, яка повертається йому або основна сума поворотної фінансової допомоги, що отримується платником податку.

При цьому, слід зазначити, якщо сума поворотної фінансової допомоги не повертається у визначений у договорі термін, то вона включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та оподатковується за ставками, визначеними п.167.1 статті 167 Податкового кодексу.

Чи потрібно при готівкових розрахунках отримання чи повернення поворотної фінансової допомоги застосовувати РРО?

Фінансова допомога (поворотна та безповоротна) у вигляді готівкових коштів відноситься до позареалізаційних надходжень та вважається готівковою виручкою підприємств (підприємців).

На даний момент в законодавстві не існує сумового обмеження щодо надання поворотної фінансової допомоги, оскільки є встановлений ліміт для розрахунків готівкою в розмірі 10000 гривень підприємств чи підприємців між собою протягом одного дня, та у

розмірі 15000 гривень, що стосуються розрахунків за правочинами, предметом яких є будь-які матеріальні та нематеріальні блага, які можуть бути оцінені в грошовій формі, розрахунків за договорами, надання чи повернення позики, в тому числі виплачену та повернену поворотно фінансову допомогу, тому рекомендовано їх дотримуватись.

Пунктом 1.2 глави 1 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року № 637 зі змінами та доповненнями, передбачено, що позареалізаційні надходження – це надходження від операції, що безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна (включаючи основні засоби, нематеріальні активи, продукцію допоміжного та обслуговуючого виробництва), у тому числі погашення дебіторської заборгованості, заборгованості за позиками, безоплатно одержані кошти, відшкодування матеріальних збитків, внески до статутного капіталу, платежі за надане в лізинг (оренду) майно, роялті, дохід (проценти) від володіння корпоративними правами, повернення невикористаних підзвітних сум, інші надходження.

Відповідно до даного Положення, на нашу думку, при здійсненні операцій, безпосередньо не пов'язаних з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна реєстратори розрахункових операцій і розрахункові книжки не застосовуються.

Оксана Лисенчук – член Спілки бухгалтерів Прикарпаття,

бухгалтер-практик.